

PROTOKOLAS DĖL PABĖGĖLIŲ STATUSO

*Priimtas Ekonominei ir socialinei tarybai pritarian
1966 m. lapkričio 18 d. 1186 (XLI) rezoliucija ir
Generalinės Asamblėjos 1966 m. gruodžio 16 d. 2198 (XXI) rezoliucija
Toje pačioje rezoliucijoje Generalinė Asamblėja įpareigojo
Generalinį Sekretorių išsiuntinėti Protokolo tekstą
V straipsnyje nurodytoms valstybėms siekdama suteikti
joms galimybę prisijungti prie Protokolo*

Įsigaliojo 1967 m. spalio 4 d. pagal VIII straipsnį

Valstybės, šio Protokolo šalys,

atsižvelgdamos į tai, kad Konvencija dėl pabėgėlių statuso (toliau – Konvencija), pasirašyta Ženevoje 1951 liepos 28 d., taikoma tik tiems asmenims, kurie tapo pabėgėliais dėl įvykių, buvusių iki 1951 m. sausio 1 d.,

atsižvelgdamos į tai, kad po Konvencijos priėmimo atsirado naujų su pabėgėliais susijusių situacijų ir dėl to jiems negali būti taikoma ši Konvencija,

atsižvelgdamos į pageidavimą, kad visi pabėgėliai, atitinkantys Konvencijoje pateiktą apibrėžimą, turėtų vienodą statusą nepaisant nurodytos datos – 1951 m. sausio 1 d.,

susitarė:

I straipsnis. Bendrosios nuostatos

1. Valstybės, šio Protokolo šalys, įsipareigoja taikyti Konvencijos 2–34 straipsnius pabėgėliams, kurie atitinka jų apibrėžimą.

2. Šiame Protokole terminas „pabėgėlis“, išskyrus atvejus, kai taikoma šio straipsnio 3 dalis, reiškia kiekvieną asmenį, kuris atitinka Konvencijos 1 straipsnio apibrėžimą be žodžių „dėl įvykių, buvusių iki 1951 m. sausio 1 d.“ ir žodžių „dėl tokių įvykių“, esančių 1 straipsnio A skirsnio 2 punkte.

3. Šį Protokolą valstybės, jo šalys, taiko be jokių geografinių apribojimų, išskyrus atvejus, kai taikomi ir valstybių, Konvencijos šalių, pagal Konvencijos 1 straipsnio B skirsnio 1 dalies „a“ punktą padaryti pareiškimai, jei šių valstybių įsipareigojimais Protokole nėra išplėsti pagal Konvencijos 1 straipsnio B skirsnio 2 dalį.

II straipsnis. Nacionalinių valdžios institucijų ir Jungtinių Tautų Organizacijos bendradarbiavimas

1. Valstybės, šio Protokolo šalys, įsipareigoja bendradarbiauti su Jungtinių Tautų Organizacijos pabėgėlių reikalų vyriausiojo komisaro valdyba ar bet kuria kita Jungtinių Tautų Organizacijos institucija, kuriai gali būti perduotos šios valdybos funkcijos, ir padėti vykdyti įsipareigojimus stebėti, kaip taikomos šio Protokolo nuostatos.

2. Kad Pabėgėlių reikalų vyriausiojo komisaro valdyba ar bet kuri kita Jungtinių Tautų Organizacijos institucija, kuriai gali būti perduotos šios valdybos funkcijos, galėtų informuoti kompetentingas Jungtinių Tautų Organizacijos institucijas, valstybės, šio Protokolo šalys, įsipareigoja atitinkama forma teikti šioms institucijoms informaciją ir statistikos duomenis apie:

- a) pabėgėlių padėtį;
- b) šio Protokolo įgyvendinimą;
- c) galiojančius ar įsigaliosiančius įstatymus, kitus teisės aktus ir dekretus dėl pabėgėlių.

III straipsnis. Supažindinimas su nacionaliniais įstatymais

Valstybės, šio Protokolo šalys, supažindina Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinį Sekretorių su įstatymais ir kitais teisės aktais, kuriuos jos gali priimti šiam Protokolui įgyvendinti.

IV straipsnis. Ginčų sprendimas

Visi valstybių, šio Protokolo šalių, ginčai dėl jo aiškinimo ar taikymo, kurių negalima išspręsti kitais būdais, bet kurios ginčo šalies prašymu perduodami Tarptautiniam teismui.

V straipsnis. Prisijungimas

Prie šio Protokolo gali prisijungti visos valstybės, Konvencijos šalys, taip pat visos valstybės, Jungtinių Tautų Organizacijos ar kurios nors specializuotos jos institucijos narės, ir valstybės, kurias Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius gali būti pakvietas prisijungti. Prisijungiama prisijungimo dokumentą atiduodant saugoti Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

VI straipsnis. Federacinės valstybės

Federacinėms arba neunitarinėms valstybėms taikomos šios nuostatos:

a) pagal Konvencijos straipsnius, kurie taikomi pagal šio Protokolo I straipsnio 1 dalį ir patenka į federalinės įstatymų leidžiamosios valdžios jurisdikciją, federalinės vyriausybės įsipareigojimai iš dalies atitinka valstybių, Protokolo šalių, kurios nėra federacinės valstybės, įsipareigojimus;

b) su Konvencijos straipsniais, kurie taikomi pagal šio Protokolo I straipsnio 1 dalį ir patenka į federaciją įeinančių valstijų, provincijų ar kantonų, pagal federacijos konstitucinę sistemą neprivalančių imtis teisinių priemonių, jurisdikciją, federalinė vyriausybė, išreikšdama savo pritarimą, kaip galima greičiau supažindina atitinkamai valstijų, provincijų ar kantonų valdžios institucijas;

c) federacinė valstybė, šio Protokolo šalis, kurios nors kitos valstybės, šio Protokolo šalies, reikalavimu, perduotu per Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinį Sekretorių, informuoja, kokie įstatymai yra priimti ir kas praktiškai daroma federacijoje bei jos sudedamosiose dalyse dėl kiekvienos Konvencijos nuostatos, kuri turi būti taikoma pagal šio Protokolo I straipsnio 1 dalį, ir kiek ta nuostata yra įgyvendinta įstatymais ar kitomis priemonėmis.

VII straipsnis. Išlygos ir pareiškimai

1. Kiekviena valstybė, prisijungdama prie šio Protokolo, gali daryti išlygas dėl Protokolo IV straipsnio ir bet kurių Konvencijos nuostatų, išskyrus 1, 3, 4 straipsnių, 16 straipsnio 1 dalies ir 33 straipsnio nuostatas, taikymo pagal šio Protokolo I straipsnį su sąlyga, kad valstybės, Konvencijos šalies, išlygos, padarytos pagal šį straipsnį, nebus taikomos pabėgėliams, kuriems taikoma Konvencija.

2. Valstybių, Konvencijos šalių, išlygos, padarytos pagal Konvencijos 42 straipsnį, jeigu jos neatšauktos, taikomos pagal šį Protokolą prisiimtiems įsipareigojimams.

3. Kiekviena valstybė, daranti išlygą pagal šio straipsnio 1 dalį, bet kuriuo metu gali ją atšaukti pranešdama apie tai Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

4. Pareiškimai, padaryti pagal Konvencijos 40 straipsnio 1 ir 2 dalis valstybės, Konvencijos šalies, prisijungiančios prie šio Protokolo, laikomi taikytiniais ir šiam Protokolui, jei prisijungdama valstybė, Protokolo šalis, per Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinį Sekretorių jų neatšaukia. Konvencijos 40 straipsnio 2 ir 3 dalių ir 44 straipsnio 3 dalies nuostatos laikomos taikytinomis *mutatus mutandis* šiam Protokolui.

VIII straipsnis. Įsigaliojimas

1. Šis Protokolas įsigalioja tą dieną, kurią atiduodamas saugoti šeštas prisijungimo prie jo dokumentas.

2. Kiekvienoje valstybėje, kuri prisijungia prie Protokolo po šešto prisijungimo prie jo dokumento atidavimo saugoti dienos, šis Protokolas įsigalioja tą dieną, kurią valstybė atiduoda saugoti savo prisijungimo prie Protokolo dokumentą.

IX straipsnis. Denonsavimas

1. Kiekviena valstybė, šio Protokolo šalis, gali bet kuriuo metu denonsuoti Protokolą pranešdama apie tai Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

2. Protokolo denonsavimas valstybėje, kuri yra Protokolo šalis, įsigalioja po vienerių metų nuo tos dienos, kurią Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius gauna pranešimą.

X straipsnis. Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinio Sekretoriaus pranešimai

Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius informuoja V straipsnyje nurodytas valstybes apie šio Protokolo įsigaliojimo datą, prisijungimus prie jo, išlygas, jų atšaukimą, denonsavimus ir gautus pareiškimus bei pranešimus.

XI straipsnis. Saugojimas Jungtinių Tautų sekretoriato archyve

Šio Protokolo, kurio tekstai kinų, anglų, prancūzų, rusų ir ispanų kalbomis yra autentiški, egzempliorius, pasirašytas Generalinės Asamblėjos Pirmininko ir Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinio Sekretoriaus, saugomas Jungtinių Tautų Organizacijos sekretoriato archyve. Generalinis Sekretorius išsiuntinėja patvirtintus šio Protokolo nuorašus visoms valstybėms, Jungtinių Tautų Organizacijos narėms, ir kitoms valstybėms, nurodytoms V straipsnyje.
